

освітніх послуг у сфері професійного навчання, впровадження механізму координації діяльності суб'єктів системи професійного навчання [7]. Отже, питання створення поживного середовища для створення механізмів наступництва, передачі цінностей та повторного, відновлювального їх виробництва, гармонізації практики та навчання державних службовців все ще залишається відкритим питанням для вітчизняної школи державного управління.

Список використаних джерел

1. Василевська Т. Е. Етичні компетентності публічних службовців в контексті реформування публічного управління / Т. Е. Василевська // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Харків: Вид-во ХарПІДУ «Магістр», 2018. – Вип. 1(60). – С. 155 – 162.
2. Куйбіда В.С. Професійна мобільність та проблеми професіоналізації персоналу публічного управління : монографія / В.С. Куйбіда, І. В. Шпекторенко. – Київ: НАДУ, 2018. – 256 с.
3. Линдюк О.А. Теорія та практика модернізації державної служби України в умовах глобалізації: монографія / О. А. Линдюк. – Київ : НАДУ, 2016. – 304 с.
4. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / авт. кол.: Т. Е. Василевська, І. Г. Сурай, О. І. Васильєва та ін.; за заг. ред. Т. Е. Василевської. – Київ: НАДУ, 2018. – 256 с.
5. Професіоналізація у сфері публічного управління: стан, проблеми, перспективи вирішення: монографія / С. К. Хаджирадева, Н.О.Алюшина, Л. О. Воронько, та ін.; за заг. ред. С. К. Хаджирадевої. – Київ: НАДУ, 2017. – 256 с.
6. Хаджирадева С. К. Моббінг, харасмент, булінг, медиация: препринт / С. К. Хаджирадева; Проект «Зміцнення співпраці мереж закладів з професійного розвитку для публічних службовців» Регіонального фонду Східного партнерства зі зміцнення реформи публічного адміністрування. – Тбілісі, 2019.
7. Чмыга В.А. Актуализация содержания профессиональных программ повышения квалификации по вопросам этики в процессе формирования системы профессионального обучения государственных служащих и служащих органов местного самоуправления: препринт / В.А. Чмыга; Проект «Зміцнення співпраці мереж закладів з професійного розвитку для публічних службовців» Регіонального фонду Східного партнерства зі зміцнення реформи публічного адміністрування. – Тбілісі, 2019.
8. Широцкий В. Этика и ценности на государственной службе: препринт / В. Широцкий; Проект «Зміцнення співпраці мереж закладів з професійного розвитку для публічних службовців» Регіонального фонду Східного партнерства зі зміцнення реформи публічного адміністрування. – Тбілісі, 2019.

Наталія БОЙКО

*аспірантка кафедри права
та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Важливість дослідження напрямів формування та реалізації публічно-управлінської діяльності в системі органів судової влади пов'язана з необхідністю розробки теоретико-методологічних засад публічно-управлінської діяльності в контексті проведення сучасних реформ в умовах європейської інтеграції України.

Судова реформа, як одна з пріоритетних державних реформ, має на меті забезпечити впровадження європейських стандартів захисту прав людини та діяльності судової влади на основі гуманізаційних засад публічного управління, що відповідатиме суспільним очікуванням щодо незалежного та справедливого суду. Реформування судової системи України – одне з ключових завдань сьогодення. В українському суспільстві довіра до судової влади є дуже низькою. Правосуддя здебільшого асоціюється з корупцією, політичним вмотивуванням, безкарністю суддів тощо. Відновлення авторитету органів судової влади, створення ефективного механізму захисту прав людини, забезпечення справедливості та верховенства права – основні питання, які часто виступають предметом дискусій в суспільстві.

Місце і роль органів судової влади в системі публічного управління в Україні обумовлюється суспільною значимістю проблемних питань, що характеризують розвиток України як соціальної, правової та демократичної держави відповідно до стратегічного напрямку Української держави – набуття відповідності критеріям на вступ до Європейського Союзу. Такий політичний шлях має здійснюватися через адаптацію правових засад функціонування органів влади, формалізацію публічно-адміністративних структур демократичного врядування.

Україна давно працює над приведенням вітчизняної судової системи у відповідність до демократичних, європейських стандартів. Задля належного реформування системи публічного управління в Україні та створення ефективного механізму захисту прав людини необхідно спиратися на досвід країн Європейського Союзу. Однією з таких країн є Республіка Польща. Експерти Ради Європи вважають Польщу взірцем для реформ у Центрально-Східній Європі, тому досвід Польщі для України є найбільш повчальним [1, с. 27].

Коли Польща обрала проєвропейський курс розвитку, виникла необхідність реформувати судову систему з метою забезпечення її відповідності загальноновизнаним демократичним стандартам, при цьому

слід було враховувати необхідність розробки й проведення заходів, які в майбутньому забезпечували б ефективну взаємодію польської судової системи із судовою системою Європейського Союзу й національних судів країн-членів ЄС. Робота в цьому напрямі була розпочата ще до вступу Польщі до Європейського Союзу. Слід наголосити, що Польща протягом невеликого часу здійснила ключові перетворення у судовій владі. У 2004 році Польща стала членом Європейського Союзу. Процес підготовки до вступу Польщі до ЄС включав в себе адаптацію судочинства та судоустрою Польщі до європейських стандартів.

Слід наголосити, що Польща протягом невеликого часу здійснила ключові перетворення у судовій владі. Процес підготовки до вступу Польщі до ЄС включав в себе адаптацію судочинства та судоустрою Польщі до європейських стандартів.

Конституцією Республіки Польща передбачено, що судова система включає в себе Верховний Суд, загальні суди, адміністративні суди та військові. На відміну від України, мають місце суди військові, а також на час війни допускається створення особливих судів. Окрім того, відмінністю від судоустрою України виступає те, що Верховний Суд Польщі винесений за межі системи загальних судів, оскільки Верховний Суд є касаційною інстанцією не лише для загальних, а й військових судів.

Суддів загальних судів призначає на посаду Президент Республіки Польща на невизначений період часу за поданням Національної судової ради – незалежного від законодавчої та виконавчої влади органу, до повноважень якого віднесені питання, пов'язані з формуванням судового корпусу та забезпечення здійснення правосуддя. Проголошено незалежність суддів, які керуються лише Конституцією та законами.

Суддів загальних судів призначає на посаду Президент Республіки Польща на невизначений період часу за поданням Національної судової ради – незалежного від законодавчої та виконавчої влади органу, до повноважень якого віднесені питання, пов'язані з формуванням судового корпусу та забезпечення здійснення правосуддя. Національна судова рада була створена в Польщі у 1989 році як орган, завданням якого є утвердження безсторонності та незалежності судової влади. Її створення пов'язане із демократизацією Польщі на базі політичної кризи, одним з чинників якої вважають заполітизованість суду та побоювання, що партії, які прийдуть на зміну комуністичній, матимуть вплив на діяльність судів, в тому числі, в частині формування судового корпусу та кадрового забезпечення апаратів судів. За тривалий проміжок часу повноваження Національної судової ради розширювалися та доповнювалися.

На теперішній час Національна судова рада становить конституційний, колегіальний центральний орган державної влади, діяльність якого пов'язана із забезпеченням незалежності судів та самостійності суддів, що формується представниками від трьох гілок державної влади – законодавчої, виконавчої та судової, які обираються

строком на 4 роки [2]. Отже, діяльність Національної судової ради як державного органу, завданням якого є забезпечення незалежності судової влади, характеризується тривалим розвитком, що робить актуальним вивчення її досвіду при здійсненні реформування судової влади в Україні, зокрема, в частині механізму забезпечення незалежності суддів, а саме в діяльності Вищої Ради Правосуддя.

Доцільно звернути увагу на те, що після перемоги на парламентських виборах у 2015 році партією «Право і справедливість» було оголошено про намір щодо реформування судової влади, що передбачало внесення змін до низки нормативно-правових актів, зокрема, законів Республіки Польща «Про Верховний Суд», «Національну судову раду» та «Про загальні суди». Основною новизною Закону Республіки Польща «Про загальні суди» було надання Міністру юстиції Республіки Польща права призначати та звільняти голів судів загальної юрисдикції, не погоджуючи їх з представниками органів правосуддя. Що стосується законів «Про Верховний Суд» та «Національну судову раду», то зміни до них передбачали право Міністра юстиції Республіки Польща звільняти та призначати суддів Верховного Суду. Прийняття Сенатом законів «Про Верховний Суд» та «Про загальні суди» викликало спротив суспільства, що знайшло відображення в протестах та мітингах проти проведення судової реформи.

Голови п'яти фракцій польського парламенту були вимушені звернутися з листом до президента Європарламенту, в якому вказували на те, що Верховний суд є інституцією, що встановлює легітимність виборів, то йдеться не лише про порушення принципу верховенства права, а й про те, що Польща більше не може гарантувати проведення вільних виборів [3]. Саме тому, Єврокомісія заявила, що у разі прийняття судової реформи, яка знищує незалежність судів, проти Польщі можуть бути застосовані санкції. Все ж таки, Закони «Про Верховний Суд» та «Про Національну судову раду» були ветою Президентом Республіки Польща, а Закон «Про загальні суди» було підписано. Проте, вже в грудні 2017 року Сеймом було ухвалено законопроекти «Про Верховний Суд» та «Про Національну судову раду», вже з поправками Президента Республіки Польща.

Досвід Польщі в питанні реформування судової влади дає можливість поглянути на цей процес з точки зору впровадження європейських стандартів в країні. В Українській державі одним із нагальних питань є проведення відповідної судової реформи, що відповідатиме суспільним очікуванням. Як доцільно зазначає О. Бринзанська, у процесі реформування судової влади України необхідно врахувати, що приведення національного законодавства у відповідність з європейськими стандартами саме по собі не усуває загроз для незалежності судової влади за наявності політичної волі. У такому випадку стримуючими чинниками є волевиявлення громадян та наявність розвиненої системи

противаг та стримувань між різними гілками державної влади [4]. Судова реформа є дуже важливою, оскільки, у разі успішного її завершення, вона здатна сприяти якісній зміні системи правосуддя та належному гарантуванню захисту прав людини.

Список використаних джерел

1. Малиновський В. Реформування територіальної організації влади Польщі: уроки для України / В. Малиновський // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – 2007. – № 3. – С. 224 – 232.
2. Нор В. Національна рада судівництва Республіки Польща: етапи становлення та діяльності [Електронний ресурс] / В. Нор, С. Білостоцький // Вісник Львівського університету. Сер.: Юридична. – 2013. – Вип. 57. – С. 361 – 376. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlpu_yu_2013_57_47.
3. Економіка – вперед, демократія – назад: ЄС висунув Польщі ультиматум щодо судової реформи. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/113885/>.
4. Бринзанська О. Реформування судової системи у Республіці Польща: можливість врахування в Україні / О. Бринзанська // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2017. – № 6. – Режим доступу: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/45/34>.

СЕКЦІЯ 1

Європейський Союз: історія, інститути, політика, управління

Євгеній БОРОДІН

*аспірант кафедри державного управління
та місцевого самоврядування
ДРІДУ НАДУ*

МЕДІАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Розвиток медіації у сфері реалізації правових і економічних інтересів є досить новим прийомом регулювання відносин, однак цей інструмент вже має значну історію в сфері міжнародного права і дипломатії. При аналізі макроекономічних процесів стає очевидно, що медіація виступає не тільки способом врегулювання конфліктів, а й методологією формування великих інтегрованих структур, які об'єднують самостійних учасників. Найбільш яскравий приклад реалізації інтеграційної функції медіації – розвиток інститутів Європейського Союзу.

Макроекономічними причинами, які ініціювали розвиток механізмів медіації, стали: ускладнення ділового обігу, глобалізація ринків, утворення нових сфер господарювання та впровадження революційних технологій (комп'ютерних, телекомунікаційних, біологічних), створення продуктів інтелектуальної творчості, підвищення значущості екологічних проблем. Ускладнення і диференціація проблем у суспільному житті обумовлюють необхідність підвищення різноманітності гнучких та ефективних управлінських засобів їх вирішення. Ці засоби в першу чергу повинні бути спрямовані на те, щоб конфлікт не перешкодив діловій співпраці його учасників. Розвиток механізмів узгодження в Європі тісно пов'язаний з формуванням міжнародних правил врегулювання конфліктів, що значною мірою обумовлено взаємодією з транснаціональними і американськими компаніями, які зацікавлені в ефективному механізмі врегулювання комерційних суперечок. Організації, що представляють інтереси великих компаній, сприяють поширенню знань про те, як можна вирішувати спори, не звертаючись до суду і зберігаючи нормальні ділові відносини.

У той же час процедури примирення, такі як посередництво, зовсім не є чимось абсолютно новим для європейського суспільства, вони протягом багатьох століть застосовувалися в побутових, комерційних, міждержавних та інших суперечках. Таким чином, мова йде не про запозичення посередництва як чисто американського правового інституту, що ймовірно не мало б значного успіху, а про відродження власних традицій. Тому Європейський Союз став вкладати